

Hold af øko-ungtyre: Erfaringer og regler

På dette fakta-ark kan du læse om erfaringer fra 6 bedrifter om hold af økologiske ungtyre. På bagsiden finder du nogle af kravene til økologisk produktion af ungtyre.

Hold alle omkostningerne nede

Brug eksisterende bygninger og areal.

- Hold dig til et minimum af maskinpark.
- Undgå indkøb af økologiske kalveblandinger. Overvej hvorvidt du kan lave dit eget hjemmedyrkede foder.
- Undgå så vidt muligt økologisk mælkeerstatning. Skaf selv mælken – for eksempel ammetanter, malke egne køer eller indkøb kalvene efter mælkefodringsperioden.
- Sørg for at ungtirene afgræsser på gode marker med god foderværdi.
- Overvej holistisk afgræsning.
- Brug de samme indhegninger år efter år, så der spares tid på hegning.

Tag hensyn til ungtirenes adfærd

Hav respekt for dyrene, specielt ungtirene over 1 år kan være voldsomme.

- Sørg for jævnlig menneske-kontakt, så tyrene vænner sig til håndtering.
- Tag en traktor med ud i marken, så kan du søge tilflugt.
- Sørg for god afstand mellem køer/kvier og ungtirene, da ungtirene ellers bliver vilde.
- Hold så vidt muligt flokken stabil fra start til slagt.
- Tilvæn kalvene til hegnstråd før de sættes på græs.

Disse erfaringer er indsamlet fra de 6 bedrifter i 2017-2018 af Udviklingscenter for Husdyr på Friland og repræsenterer både besætninger med ungtyre af krydsninger og renracet malkekvæg.

Er du i tvivl om afregningen for økologiske ungtyre leveret til Friland? Tjek fakta-arket "Øko-ungtyre til Friland A/S: Afregning

Vær opmærksom på slagtetidspunkt og afregning

Vurdering af slagtevægten hos ungtirene er svær, specielt ungtyre af malkekvægsrace.

- Sæt dig ind i afregningen, tillæggene ændres over året.
- Pas på ved slutfedning. Ungtorene kan blive for fede i forhold til slagteriets kvalitetskrav til dyrene.
- Benyt "alt ud alt ind"-princippet med tyrene, så de sendes samlet afsted til slagt. Det er nemmere at håndtere.

Sunde dyr er altafgørende

- Benyt krydsninger mellem malkekvægs- og kødkvægsrace, kalvene bliver næsten aldrig syge.
- Køb kalve fra en bedrift, som du har tillid til, og som har passet kalvene godt indtil salg.
- Vær opmærksom på græsmarkscoccidiose ved de små kalve. En god mælke kvalitet i mælkefodringsperioden og opmærksomhed på tilskuds fodring i afgræsningsperioden forbedrer kalvenes sundhed.

Udsagn om afgræsning og ungtyre

"Kalve født i juli-august kan holdes på stald første afgræsningssæson, de er knap et år når de skal ud på græs, hvor de kan hente billigt foder. Det fungerer godt"

Vær særlig opmærksom på disse regler i forhold til ungtyreproduktionen:

Krav til økologisk produktion

- Der er krav om afgræsning fra den 15. april til den 1. november, når vejrforhold, jordbundens tilstand og dyrenes fysiske kondition tillader det.
- Tyre over 1 år kan holdes på stald også under afgræsningsperioden, forudsat at dyrene har uhindret adgang til løbegård hele året. Tyrene skal fodres med grovfoder efter ædelyst.
- I græsningssæsonen kan du slutfede tyre/stude over 9 måneder på stald i en periode, som ikke overstiger 1/5 af dyrets levetid og altid højst 3 måneder. Slutfedningen på stald kan kun foregå i forbindelse med at dyret sendes til slagtning.
- Dyrene skal have 60 % grovfoder i foderrationen, hvilket også gælder under en eventuel slutfedning.
- Kalvene skal fodres med økologisk mælk i minimum de første 3 måneder af deres liv, eller hvis det er nødvendigt, økologisk mælkeerstatning.
- Der er krav til staldens areal afhængig af dyrets vægt, se tabel 1.

Tabel 1. Areal krav i stald for avls- og fedekvæg, kvier og handyr

Levende vægt	m ² /dyr
Indtil 100 kg	1,5
100 – 200 kg	2,5
200 kg – 350 kg	4,0
Over 300 kg	5,0 (og altid minimum 1,0 m ² / 100 kg)

Kilde: "Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion", som du finder her:

www.lbst.dk/tvaergaende/oekologi/jordbrugsbedrifter

Via dette link kan du læse om alle kravene til økologisk produktion på jordbrugsbedrifter.

Krav til produktionen fra branchebefalingerne:

Hvis du leverer slagtedyrl til Friland A/S, skal du overholde Branchebefalingerne. Det betyder bl.a. at der er krav om:

- Kvæg mellem 9 og 12 måneder skal have en tilhørende fold eller løbegård, når de slutfedes på stald.
- At kreaturer slagtet fra og med 1. januar 2021 skal være født økologisk for at kunne sælges som økologisk.
- At dyr på græs har adgang til en kobørste, kløpind, træer eller lignende.

Læs mere om kravene i branchebefalingerne for produktion af økologisk mælk og kød her:

<https://www.friland.dk/leverandoerinfo/oekologisk-kvaeg/>